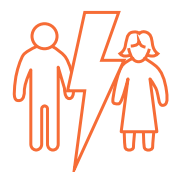

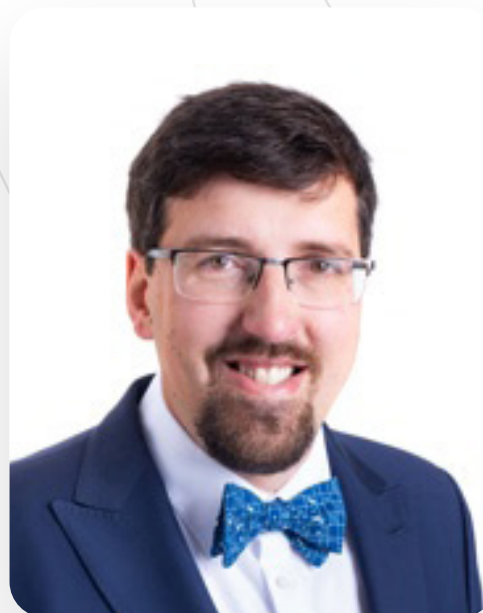
Jak na **rozvod**

 Dostupný advokát

Obsah

<u>ÚVOD</u>	str. 3
<u>ROZVOD – SPORNÝ, NEBO NESPORNÝ?</u>	str. 4
<u>JAK NA ŽÁDOST O ROZVOD PRAKTICKY?</u>	str.7
<u>KDO HRADÍ NÁKLADY PŘI ROZVODU</u>	str. 10
<u>JAK NA ROZVOD ZE ZAHRANIČÍ</u>	str. 11
<u>SPOLEČNÉ JMĚNÍ MANŽELŮ – CO TO ZNAMENÁ A CO VŠECHNO DO NĚJ PATŘÍ</u>	str. 12
<u>VYPOŘÁDÁNÍ SPOLEČNÉHO JMĚNÍ</u>	str. 14
<u>DĚTI U ROZVODU</u>	str. 15
<u>JAK JE TO S VÝŽIVNÝM?</u>	str. 17
<u>KDYŽ JEDEEN Z RODIČŮ NEPLATÍ ALIMENTY</u>	str. 19

AUTOR

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D.

Je úspěšným advokátem, který se v praxi zabývá mimo jiné oblastí rozvodů a rodinného práva celkově. Vedle provozování online advokátní praxe rovněž přednáší právo na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Službu [Dostupnyadvokat.cz](https://www.dostupnyadvokat.cz) založil i proto, aby podal pomocnou ruku všem, kteří se ocitnou v emočně a mnohdy i právně náročné situaci, kterou rozvod představuje.

Vydává

© JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D. – 2020

 Dostupný advokát

Úvod

Uvádí se, že se v České republice rozvádí každé druhé manželství.

Po všech stránkách (právních i emočních) jsou nejsnazší takové rozvody, kde manželé nemají děti a neparuje mezi nimi spor o majetek. Nicméně statistiky uvádí, že průměrně je nesporných rozvodů pouhých 20 %.

Sporné rozvody přinášejí celou řadu těžkostí. Čím komplikovanější je situace, tím více se vám bude hodit rozvodový právník.

Do tohoto e-booku jsme sepsali všechny své poznatky z praxe. Zjistíte v něm, co vás čeká, můžete využít praktickou část v podobě vzoru žádosti a obsáhlé samostatné kapitoly tvoří vypořádání společného jmění a řešení dětí.

Pokud byste potřebovali, jsme připraveni provést vás rozvodovým procesem od vyjednávání s partnerem, přes podání žádosti o rozvod, až po vynesení rozsudku. Zvládneme to online, ale budeme vám oporou u soudního stání. Většinu manželství se nám podaří rozvést během druhého stání.

A handwritten signature in blue ink, reading "Ondřej Preuss".

JUDr. Ondřej Preuss, Ph.D., advokát

P.S.:

Cenné informace můžete rovněž zdarma čerpat na [našem blogu](#), který čtou každý měsíc tisíce uživatelů.

Rozvod sporný, nebo nesporný?

Ačkoliv si všichni manželé na počátku slíbí věčnou lásku, může se stát, že se jejich cesty rozdělí a tématem dne se stane rozvod. Ten může být tzv. nesporný, nebo sporný. Co jaký rozvod obnáší a jak postupovat?

Rozvod nesporný

V případě rozvodu nesporného je průběh celého řízení poměrně rychlý. Podmínkou je, že **manželství trvalo více než 1 rok a manželé spolu již alespoň 6 měsíců nežijí**.

Pokud oba s rozvodem souhlasí a mají děti je nutné ještě uzavřít dohodu o tom, jak to bude s péčí o dítě, a dohodnout se o rozdělení společného jmění a společného bydlení a popřípadě výživném po rozvodu pro manžela. Dohoda o vypořádání společného jmění manželů a práv společného bydlení po rozvodu manželství, která se přiloží k návrhu o nesporný rozvod, stačí manželi podepsat úředně ověřenými podpisy. Kdežto dohodu manželů ohledně úpravy poměrů k nezletilým dětem před a po rozvodu musí schválit soud. Tento návrh je možné podat k příslušnému soudu spolu s návrhem na nesporný rozvod manželství, primárně se však soud zaobírá právě péčí o dítě.

Poté, co soud dohodu schválí již nic nebrání tomu, aby bylo návrhu na nesporný rozvod manželství vyhověno a manželství rozvedeno.

Bohužel život nebývá vždy tak jednoduchý. Rozvody mohou být plné emocí a pokud se manželé neshodnou byť jen na jediné z výše uvedených skutečností jedná se o táhnoucí se soudní proces, zpravidla rozdělený do tří samostatných řízení, která mají jasně dané pořadí.

Rozvod sporný

Stejně jako v případě rozvodu nesporného, je i u rozvodu sporného nutné nejprve rozhodnout, jak bude probíhat péče o dítě. Pokud se manželé nejsou schopni na této otázce dohodnout, následuje zdoluhavý spor o tom, kterému rodiči péče o nezletilé děti připadne a jaké budou vyživovací povinnosti rodiče druhého.

Jakmile se vyřeší otázka dětí, případně pokud je manželství bezdětné, následuje řízení o rozvod manželství. Samotné rozvodové řízení nebývá již tak rozsáhlé, ale oproti řízení nespornému je v něm nutné zjišťovat příčiny, proč k rozvodu dochází. Takže se prokazuje např. nevěra jednoho z manželů nebo jiné důvody. Ačkoliv to může být velmi choulostivé téma a nepříjemné, je to důležité pro průběh celého rozvodu a na vypořádání společného jmění. Co se týče majetkového vypořádání, tento návrh může podat kterýkoliv z manželů, přičemž se na něm mohou i mimosoudně dohodnout. **K vypořádání však musí dojít do 3 let od chvíle, kdy rozvod nabude právní moci.** V dnešní době se nemusíte obávat, že by soud návrhu na rozvod nevyhověl, pokud je soužití manželů hluboce a trvale zasaženo. Něco jiného je to v případě, že by byl rozvod v rozporu se závažnými okolnostmi, kterými jsou především zájem nezletilého dítěte a zájem manžela, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel a kterému by byla rozvodem způsobena zvlášť závažná újma.

Ať už se jedná o rozvod nesporný, či o rozvod sporný, vždy se s rozvodem manželství bude pojít řada dalších práv, které bude potřeba ještě vzít v úvahu. Bude to příjmení rozvedeného manžela, stanovení výživného nerozvedeného manžela, právo nájemní a právo společného bydlení. Všem těmto tématům se budeme v tomto e-booku postupně věnovat.

Jak docílit nesporného rozvodu?

Už víme, že jako nesporný rozvod (tzv. rozvod dohodou) se označuje scénář, kdy se manželé rozcházejí, ale zároveň jsou schopni se domluvit na péči o dětech, na majetkovém vyrovnání. Tuto variantu lze uplatnit i u bezdětných manželství. Pojďme se podrobně podívat na to, jak nesporného rozvodu docílit.

1 Alespoň půl roku doloučení

Občanský zákoník upravuje 3 základní podmínky pro to, aby mohl nesporný rozvod proběhnout. První podmínkou je to, že ke dni zahájení řízení o rozvod trvalo manželství **nejméně 1 rok** a manželé spolu **déle než 6 měsíců** nežijí. Zákon nás tak motivuje k tomu, abychom nepodávali návrh na rozvod k soudu příliš unáhleně po každé větší hádce. Proto se vyžaduje delší doba odloučení. Na druhou stranu to ale neznamená, že se manželé, kteří mají o nesporný rozvod zájem, musí nutně přestěhovat do různých bydlíšť. To, že spolu manželé nežijí, nevyklučuje, že spolu i nadále bydlí v jednom bytě, dokonce spolu mohou i nadále vést domácnost (tedy například společně nakupovat a hospodařit). Podstatné však je, že netvoří manželské či rodinné společenství (nechovají se k sobě jako manželé, tedy nesdílejí své radosti, starosti, případně i intimnosti) a takového manželského soužití obnovit nechtějí.

2 Dohoda o péči o nezletilé děti

Druhou podmínkou je uzavření dohody mezi manželi o tom, kde a s kým budou nadále žít jejich společné děti, kterým dosud nebylo 18 let. V takové dohodě je vhodné upravit, zda děti budou v péči společné, střídavé, nebo v péči jednoho z rodičů a dále jak bude zajištěn styk s druhým rodičem. Zapomenout **bychom neměli ani na výživné**. I když budou děti pobývat u obou rodičů zhruba stejnou dobu a oba mají zhruba stejné příjmy, je vhodné v dohodě uvést, že se rodiče shodli na tom, že výživné hradit nebudou. V případě, že se v budoucnu vzájemné vztahy zhorší, takováto věta může vyjasnit některá nedorozumění. Dohodu o péči o děti musí následně schválit soud. Stejně jako v případě sporného rozvodu,

ani v případě nesporného se **nevyhnete dvěma soudním řízením**. Pokud je však na stole uzavřená dohoda, bude soud o dětech jednoduchý a měl by zabrat jen jedno stání.

3 Dohoda o majetku, bydlení a výživném

Jako třetí podmínku stanoví občanský zákoník to, že se manželé domluví na úpravě svých majetkových poměrů, svého bydlení, a popřípadě výživného pro dobu po rozvodu. Ve většině případu taková dohoda zahrnuje hlavně vypořádání společného jmění manželů. V dohodě si tedy manželé upraví například to, komu připadne společný byt nebo auto, kolik vyplatí druhému z manželů, kde budou oba nadále bydlet a zda bude mít jeden z nich nárok na výživné a v jaké výši. Upravit je možné i to, kdo zůstane bydlet v nájemním bytě, do kdy je povinen byt druhý z manželů opustit a zda dostane určitou náhradu. Celá dohoda o majetku **musí být písemná a obsahovat ověřené podpisy obou manželů**. Je možné ji uzavřít i ve formě notářského zápisu a začlenit tzv. doložku přímé vykonatelnosti, což je užitečný nástroj v případě, kdy má jeden z manželů druhému platit větší finanční obnos. Doložka přímé vykonatelnosti pak usnadňuje vymožení dané částky.

4 Řízení u soudu

Pokud manželé splnili všechny tři podmínky a mají v rukou jak dohodu o majetku, tak rozsudek soudu, který schválil dohodu o dětech, mohou se pustit do samotného rozvodového procesu. O rozvodu bude **obvykle rozhodovat soud v místě posledního společného bydliště manželů**. K němu je zapotřebí podat návrh (buď jedním, nebo oběma manžely společně), doložit potřebné listiny (kromě uzavřených dohod to bude dále zejména oddací list) a zaplatit soudní poplatek.

Následně soud nařídí ústní jednání. I pokud se jedná o nesporný rozvod, soud obvykle bude chtít, aby se manželé jednání osobně zúčastnili, a alespoň neformálně se dotáže na jejich názor. Na rozdíl od sporného rozvodu ale soud nemusí zjišťovat příčiny rozvratu manželství, takže manžele nepodrobuje žádným nepříjemným výslechům. Celé řízení by nemělo zabrat více než jedno stání.

Rozvod je vždy jednou z nejnáročnějších životních kapitol a konec vztahu sám o sobě je pro mnohé velkou ránou. V této kapitole jsme si ukázali způsob, jak se s danou situací efektivně popasovat po právní stránce. Emoční i právní stránka jsou však obvykle spojené a dobrý rozvod bývá začátkem pro dobré porozvodové vztahy. Proto jsme připraveni poradit vám ve vašich konkrétních záležitostech, sepsat vám kvalitní rozvodové dohody, případně vás i zastoupit u soudu.

Sporný rozvod – co obnáší a na co se připravit?

Ať už jste spolu pět let, nebo třicet, zásadní rozdíl spočívá v tom, zda jste schopni se v emočně vypjatých chvílích rozchodu se svým protějškem dohodnout na základním uspořádání vašeho vztahu po rozvodu, nebo nikoliv. Nyní se zaměříme na situaci, kdy se manželé nedohodnou a čeká je tzv. sporný rozvod.

Děti na prvním místě

V tomhle se sporný rozvod shoduje s nesporným. Děti jsou na prvním místě. I když jste se jako rozvádějící se manželé nebyli schopni na péči o děti domluvit předem, **není problém dohodu uzavřít i v rámci soudního řízení.** Naopak, je to velmi žádoucí a dobrý soudce společně s advokátem se vás bude snažit k dohodě přivést a soudní proces tím významně urychlit. Pokud se totiž dohoda nepodaří, může se řízení značně protáhnout, a to až na několik let. Soud bude zjišťovat, zda bude pro dítě vhodnější svěřením do péče jednoho z rodičů, střídavá, či společná péče, a dále jestli a kolik se bude platit výživné.

Rozvodové řízení

Jakmile je na stole pravomocný rozsudek ohledně péče o děti, nebo v případě, že manželé nezletilé děti nemají, přichází na řadu samotné řízení o rozvod manželství. To obvykle bývá o dost kratší než soud o děti.

Řízení musí zahájit jeden z manželů tak, že podá na soud návrh na rozvod manželství. Následně soudce nařídí ústní jednání, na němž vyslechne oba manžele a zjišťuje příčiny rozvratu vztahu, což není moc příjemné – nicméně pokud oba manželé souhlasí a prokáže se, že jejich další soužití obnovit nelze, obvykle stačí jedno stání a manželství je rozvedené.

Může se stát, že mě soud odmítne rozvést?

Ano, i to se může stát. V dnešní době to ovšem moc časté není. Občanský zákoník stanovuje 2 výjimky, kdy soud manželství nerozvede i přes to, že je tzv. rozvráceno.

Jednou **výjimkou je situace**, kdy by rozvod byl v rozporu se zájmem nezletilého dítěte manželů, který je dán zvláštními důvody. Takovými zvláštními důvody může být třeba psychické či fyzické postižení dítěte.

Druhou výjimkou je stav, kdy by rozvod nepříznivě dopadl na toho z manželů, který se na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílel a kterému by byla rozvodem způsobena zvláště závažná újma. I tady se bude obvykle jednat o situace spojené s nějakým těžkým zdravotním handicapem – tentokrát na straně jednoho z manželů.

Majetek po rozvodu

Další nevýhodou sporného rozvodu je fakt, že i když už jste konečně rozvedeni, **nemáte vypořádaný společný majetek.** Ten se totiž u rozvodového soudu neřeší. Pokud se ani po rozvodu na rozdělení majetku nedomluvíte, čeká vás patrně další soudní tahanice. Dále zde platí pravidlo, že pokud se na rozdělení a vypořádání společného jmění nedomluvíte do 3 let od rozvodu a ani v této době nezahájíte soudní řízení, nemovité věci přejdou ze společného jmění manželů do klasického spoluvlastnictví a movité věci v zásadě zůstanou ve vlastnictví toho, kdo je používá.

Společný nájem bytu, výživné, změna příjmení

Zánik manželství ovlivňuje i další oblasti, kromě těch již výše zmíněných. Pokud jste měli jako manželé společně pronajatý byt či dům, bude po rozvodu potřeba vyřešit, kdo v něm zůstane bydlet. Zákon opět upřednostňuje dohodu exmanželů. **Když se však dohoda nepodaří, i tady bude muset rozhodnout soud**, a to podle toho, kdo má k bytu jaká práva, zda tam s ním mají bydlet děti apod.

V některých případech se s rozvodem pojí povinnost platit bývalému manželovi výživné. I na tom se mohou bývalí partneři dohodnout a opět platí, že pokud se nedomluví (a přitom podle zákona vznikne na výživné nárok), musí rozhodnout soud. Také je dobré vědět, že kdo se chce po rozvodu **vrátit ke svému příjmení za svobodna**, může tak učinit oznámením na matrice, a to do 6 měsíců od rozvodu.

V této kapitole jsme se snažili ukázat, že příprava na rozvod a dohoda o důležitých věcech před rozvodem se rozhodně vyplatí. Pokud totiž k dohodě nedojde, může na vás kromě samotného rozvodu čekat ještě několik dalších soudních řízení. Ať se o dohodu právě snažíte, nebo už bojujete u soudu, nebojte se na nás obrátit. Rádi vám poradíme a efektivně vás zastoupíme.

Jak na žádost o rozvod prakticky

Nyní se podíváme na rozvod zcela konkrétně a prakticky.

Pokud se vás tato nepříjemná situace právě týká, **připravili jsme pro vás vzorovou žádost.**

Vzor má sloužit hlavně pro vaši představu, co vše je potřeba soudu sdělovat, jaké dokumenty je vhodné si obstarat. U konkrétního rozvodu však vždy bude záležet na tom, zda jste **s vaším protějškem domluveni**, máte vypořádaný majetek a žádáte o nesporný rozvod, nebo

V případě, že máte spolu nezletilé děti, je potřeba pamatovat na to, že před samotným rozvodovým soudem musí proběhnout ještě soud o děti, kde se určí, kde budou děti dále žít, kdo a kdy je bude mít v péči a případně kolik se bude platit na výživném. Teprve po nabytí právní moci rozsudku o dětech může přijít na řadu rozvod.

se bude jednat o rozvod sporný; zda máte spolu nezletilé děti, zda máte české občanství a tak dále. To vše pak bude potřeba ve vašem návrhu zohlednit.

Návrh na rozvod manželství se podává u okresního soudu obvykle podle místa vašeho posledního společného bydliště (pokud v tomto okrese ještě alespoň jeden z vás bydlí). Návrh může podat jeden z manželů, nebo pokud jsou oba manželé dohodnuti, podávají návrh společný (podle toho se pak také může lišit to, k jakému soudu se návrh podá). **Na návrh je potřeba nalepit kolek v hodnotě 2 000 Kč**, nebo takovou částku zaplatit na účet soudu jako soudní poplatek. Kolek můžete zakoupit například na poště.

K návrhu se pak na soud posílají i kopie důležitých listin. Je potřeba doložit hlavně oddací list – a pokud jste se dohodli ohledně majetku, pošlete soudu i tuto dohodu. Podle situace je pak možné navrhopvat i jiné důkazy, ať už listiny, nebo třeba výslechy svědků. Samotný návrh vytiskněte 2x, nakonec na návrh napište datum a nezapomeňte na svůj podpis.

Vzor žádosti o rozvod

Obvodní soud pro Prahu 1

Ovocný trh 587/14

112 94 Praha 1

Manželka: Jana Nováková, nar. 4. 4. 1988, bytem Krátká 5, 110 00 Praha 1

Manžel: Jan Novák, nar. 9. 9. 1985, bytem Západní 10, 180 00 Praha 8

(souhrnně dále jako „manželé“)

Návrh na zahájení řízení o rozvod manželství

Dvojmo

Přílohy:

Oddací list ze dne 15. 8. 2017

Dohoda o úpravě majetkových poměrů, bydlení a výživného pro dobu před a po rozvodu ze dne 20. 9. 2019

Soudní poplatek ve výši 2.000 Kč uhrazen kolkovými známkami.

I.

Manželka prohlašuje, že s manželem uzavřeli manželství dne 15. 8. 2017 před Úřadem městské části Praha 1. U obou manželů se jedná o manželství první.

Manželé jsou příslušníky České republiky, národnosti české. Poslední společné bydliště manželů je na adrese Krátká 5, 110 00 Praha 1, dle čehož odvozují manželé místní příslušnost nadepsaného soudu.

Důkaz: Oddací list ze dne 15. 8. 2017

II.

Oba manželé jsou bezdětní.

Dle ust. § 755 zákona č. 89/2012 Sb. (dále jen „obč. zák.“) platí, že manželství může být rozvedeno, je-li soužití manželů hluboce, trvale a nenapravitelně rozvráceno a nelze očekávat jeho obnovení.

Manželka uvádí, že manželství bylo uzavřeno po dlouholeté známosti, nicméně již krátce po svatbě se mezi manželi objevily značné rozpory, zejména ohledně finančních záležitostí a plánů do budoucna, manželé se vzájemně odcizili, což vyvrcholilo tím, že manžel navázal vztah s jinou ženou. V lednu 2019 se manžel odstěhoval ze společné domácnosti.

Lze konstatovat, že manželství je hluboce a trvale rozvráceno, neplní svoji úlohu a jeho další trvání je zcela vyloučeno. V žádném případě nelze očekávat jakékoliv sblížení.

Důkaz: výsledkem manželky – výsledkem manžela

III.

Manželka prohlašuje, že manželství splňuje podmínky pro rozvod bez zjišťování příčin rozvratu manželství ve smyslu ust. § 757 obč. zák., tedy že manželství trvalo déle než 1 rok a manželé spolu již 6 měsíců nežijí. Manželé uzavřeli dohodu dle ust. § 757 odst. 1 písm. c) obč. zák., kdy se dohodli na úpravě svých majetkových poměrů, svého bydlení, popřípadě výživného pro dobu po tomto rozvodu.

Manželka předpokládá, že se manžel k jejímu návrhu připojí a soudu rovněž navrhne, aby manželství rozvedl.

Důkaz: Dohoda o úpravě majetkových poměrů, bydlení a výživného pro dobu před a po rozvodu ze dne 20. 9. 2019

S poukazem na shora uvedené manželka navrhuje, aby soud vydal tento

rozsudek:

Manželství Jany Novákové, nar. 4. 4. 1988 a Jana Nováka, nar. 9. 9. 1985, uzavřené dne 15. 8. 2017 před Úřadem městské části Praha 1, se rozvádí.

V Praze dne 25. 9. 2019 Jana Nováková

Kdo hradí náklady při rozvodu

Asi každý tuší, že rozvod s sebou přináší zvýšené náklady všem zúčastněným. Víte však, co rozhoduje o tom, kolik vás rozvod bude skutečně stát? A kdo bude muset tyto zvýšené náklady zaplatit?

Jak ušetřit? Rychle se dohodnout

Pro některé manželské páry to ve víru emocí zní jako sci-fi, ale pokud se vám podaří rozvodové vášně na chvíli zklidnit a třeba za **pomoci odborníků se domluvit na péči o děti a majetkovém vypořádání**, rozhodně ušetříte. Není to sice romantické, ale pokud jste již před sňatkem mysleli na rozchod a sepsali předmanželskou smlouvu, která jasně stanoví, co komu připadne, můžete počítat s tím, že rozvod bude rychlejší a levnější.

S jakými náklady musím při rozvodu počítat?

Ten, kdo podává k soudu návrh na rozvod manželství, musí zaplatit soudní **poplatek 2 000 Kč**. V průběhu rozvodového řízení mohou vzniknout další náklady, např. na znalecké posudky, náklady na právní služby, případně třeba cestovné, pokud musíte k soudu dojíždět.

Samotné řízení o rozvodu nemusí být příliš dlouhé, a tudíž vás nebude tolik stát. I když se jeden z manželů

rozdávět nechce a soud provádí různé dokazování, nebývá takové řízení na roky, ale spíše na měsíce. Pokud jste však spolu měli děti, kterým ještě nebylo 18 let, dříve, než vás soud rozvede, musí v jiném řízení rozhodnout o tom, kdo bude mít děti v péči. Takové soudní řízení se mnohdy mění v dlouhý právní boj. Pokud jste se nedomluvili na vypořádání majetku, může po soudu o děti a rozvodu následovat ještě jedno soudní řízení – o majetek. I tady se platí soudní poplatek a mohou vznikat náklady za znalce a právníky. Protože žádné z těchto soudních řízení není úplně klasickým sporným řízením, kde jeden vyhraje a druhý prohraje, nelze ani počítat s tím, že na konci vám tyto „soudní“ náklady proplatí protistrana. Jen výjimečně soud rozhodne o tom, že musí jeden z exmanželů náklady soudu druhému nahradit (například když zavinil vedení daného řízení).

Jak je to se společnými dluhy, když se rozvádíme?

Kromě zvýšených nákladů na soudy musí manželé samozřejmě dál platit běžné náklady na život, kam mnohdy patří i společné dluhy, třeba hypotéka. Tady je potřeba počítat s tím, že pokud jste měli společné jmění manželů a nijak jste ho nezrušili či nezúžili, **trvá takové společné jmění až do rozvodu**. I když třeba máte každý svůj bankovní účet, kam vám chodí výplata, a žijete každý v jiném bytě, máte až do rozvodu společné jmění. To znamená, že peníze na vašem bankovním účtu, které jste vydělali během manželství, jsou společné. Společně jste také povinni splácet hypotéku. A tady mnohdy vzniká problém. Manžel se odstěhuje ze společného domu, na kterém je hypotéka, a pronajme si menší byt. Manželka zůstává ve společném domě s dětmi. Jelikož se soud o děti táhne, rozvod je v nedohlednu, manžel si řekne, že přestane platit hypotéku, když v domě vlastně nebydlí. Hypotéku tak splácí jen manželka ze svého platu. Potíž je v tom, že až **do rozvodu jsou peníze na účtu manželky penězi společnými**. Těžko pak bude chtít po manželovi nějaké „vyrovnání“, když se hypotéka platila ze společných peněz. Manželé ale mají mít v manželství stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Není proto možné, aby vše „táhl“ finančně jen jeden. Pokud se tedy jeden z manželů před rozvodem odmítá podílet na společných nákladech, může druhý z partnerů požadovat výživné (pro sebe i pro děti, o které se stará).

Jsme rozvedeni, ale společnou hypotéku platím jen já

Jakmile se rozvedete, společné jmění manželů zaniká. Od této chvíle jsou peníze, které vyděláte, opět jen ve vašem osobním vlastnictví. Pokud jste se však nedomluvili při rozvodu i na vypořádání společného jmění, **pak tu pořád existuje společný majetek a společné dluhy z doby manželství**. Když se na vypořádání nedomluvíte ani později, můžete jít k soudu, nebo počkat 3 roky – pak se vám (velmi zjednodušeně řečeno) společné jmění přemění ve spoluvlastnictví. Do doby, než vše vypořádáte, jste ale povinni platit všechny dluhy společně, tedy napůl. Pokud už jste rozvedeni a hypotéku splácí jen jeden z bývalých manželů ze svého vlastního majetku, pak může po tom druhém požadovat vyrovnání. Totéž platí například ve chvíli, kdy investuje své peníze do společného majetku. Je potřeba si vše pečlivě dokumentovat, schovávat doklady, a pokud exmanžel nevyrovná dobrovolně, obrátit se na soud.

Jak na rozvod ze zahraničí

Svět je dnes propojenější než kdy dřív, lidé více cestují, a tak není divu, že vzniká i více mezinárodních manželství. Bohužel ani těmto manželstvím se rozvody nevyhýbají.

Někdy může být obtížné už jen zjistit, kde se vlastně máte nechat rozvést. Představte si, že jste se brali na Staroměstském náměstí v Praze, ona Češka, on Němec, a společně jste po svatbě žili v Bruselu v Belgii. Můžete se nyní dát rozvést v Čechách? Na tuto i další otázky spojené s mezinárodními rozvody manželství vám odpovíme v této kapitole.

V rámci EU rozhoduje hlavně místo, kde jste spolu žili

V Evropské unii platí nařízení z roku 2003, jež říká, které soudy jsou příslušné v rodinných a manželských věcech, tedy i ve věcech rozvodů – nebo třeba ve věcech řízení o neplatnost manželství. Trochu zjednodušeně můžeme říci, že toto nařízení říká, **že rozvést vás může soud v zemi, na jejímž území:**

- mají manželé obvyklé bydliště, nebo měli manželé poslední společné obvyklé bydliště, pokud zde jeden z nich ještě bydlí,
- má odpůrce bydliště,
- v případě společného návrhu na zahájení řízení má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště
- nebo má navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu rozvod (pokud je zároveň občanem tohoto státu, pak stačí 6 měsíců).

Dále je pro rozvod vždy příslušný soud ve státě, jehož státními příslušníky jsou oba manželé.

Pokud si tedy vezmeme náš modelový příklad – manželka Češka, manžel Němec, kteří spolu žili v Belgii – tak odpověď na otázku z úvodu článku zní ne: takové manželství není možné rozvést v Čechách. Tito manželé by se mohli nechat rozvést v Belgii, protože tam mají své obvyklé bydliště. Pokud by se manželka chtěla nechat rozvést v Čechách, musela by se sem nejprve přestěhovat a alespoň půl roku tady žít. Naopak pokud máte oba s manželem české občanství, ale žijete v zahraničí, můžete se vždy nechat rozvést i u českého soudu.

Rozvod s cizincem, který nežije v EU

Pokud je jeden z manželů (nebo oba) občanem země, která není členem EU, a zároveň manželé ani nežijí v EU, pak se výše uvedené nařízení neuplatní. I v tuto chvíli bude záležet na tom, kde manželé žijí. Každá země má svoji vnitrostátní právní úpravu, která říká, kdy její soudy mohou o rozvodech rozhodovat, a kdy nikoliv.

V České republice najdeme tuto úpravu v zákoně o mezinárodním právu soukromém. Pokud neexistuje mezinárodní smlouva, která by danou situaci upravovala, nebo předpis EU, pak platí pravidlo, že české soudy vás mohou rozvést, pokud:

- alespoň jeden z manželů je státním občanem ČR,
- odpůrce (tedy ten, který nepodal návrh na rozvod) má v České republice obvyklý pobyt.

Český soud tedy klidně může rozvést manželství dvou cizinců, pokud tady oba mají obvyklý pobyt. V některých případech dokonce český soud může rozvést manželství dvou cizinců i v případě, že tady odpůrce nemá bydliště – a to například tehdy, pokud oba manželé v ČR žili a navrhovatel tu stále žije, nebo tu navrhovatel má obvyklý pobyt a druhý manžel se připojil k návrhu.

Mohu si vybrat z více zemí, kde podat žádost o rozvod?

Mnohdy se stává, že **zákony různých zemí se překrývají**, a tak je možné, že si budete moci vybrat, kde se nechat rozvést, protože příslušné budou soudy ve více zemích. Jak je vidět, pravidla pro mezinárodní rozvody jsou velmi komplikovaná, a i my zde popisujeme jen pár typických situací, z nichž navíc existuje řada výjimek. Vždy proto doporučujeme nechat si poradit od specialisty, který vám doporučí i to, kde rozvodové řízení probíhá rychleji, kde je levnější a kde se vám to spíše vyplatí.

Podle jakého práva se bude rozhodovat?

To, že rozvodové řízení probíhá u českého soudu, nemusí ještě znamenat, že soud bude rozhodovat podle českého práva ohledně rozvodu, dětí či majetku. Je dobré vědět, že toto jsou dvě zcela odlišné věci. V případě rozvodu mezinárodního manželství bude soud vždy nejprve zkoumat tzv. rozhodné právo – tedy právo, podle kterého bude případ rozhodovat. Například pokud by český soud rozváděl manžele Ukrajinku a Čecha, kteří spolu celou dobu žili v Německu, měl by rozhodovat podle německého práva.

Uznání rozhodnutí

Pokud se rozvádíte v zahraničí a pak se vracíte do Čech, je zapotřebí mít **doklady pro české úřady**. Když máte rozvodový rozsudek z EU, stačí, když si ho necháte úředně přeložit do češtiny. Rozvodový rozsudek z jiné země než z EU musíte nechat formálně uznat u českého soudu.

Společné jmění manželů – co to znamená a co všechno do něj patří?

Většina manželských párů má tzv. společné jmění manželů, sdílí spolu majetek i dluhy. Ne každý má ale jasno v tom, co vše do SJM patří.

Bude do SJM patřit byt, který si váš manžel koupil ještě před svatbou? A co dědictví po tetičce manželky, bude zahrnuto do společného jmění? Nebo půjčka, kterou si manžel vyřídil, a vám o tom nic neřekl? Právě těmto otázkám se budeme věnovat v této kapitole.

Jak vzniká společné jmění manželů

SJM neboli společné jmění manželů **vzniká automaticky ze zákona okamžikem uzavření manželství**. Jestliže si tedy hned po svatbě koupíte auto, budete mít toto auto v SJM. Stejně tak první výplata, která vám po sňatku přijde na účet, bude už ve společném jmění. Výjimkou je to, pokud ještě před svatbou uzavřete předmanželskou smlouvu, ve které se domluvíte na tom, že společné jmění po svatbě mít nebudete. Zvolíte si tedy jiný než zákonný režim a po svatbě tak můžete mít dál majetek i dluhy oddělené. Stejně tak i v průběhu manželství se můžete domluvit na tom, že chcete SJM zúžit, nebo úplně zrušit a vypořádat. Nejčastěji ke zrušení společného jmění ale dochází při rozvodu manželství, anebo ve chvíli, kdy jeden z manželů zemře. Pokud jste manželé a neuzavřeli jste zvláštní smlouvu, kterou byste SJM zrušili a ani vám ho nezrušil soud, pak máte společné jmění manželů.

Jaký majetek do SJM patří a jaký ne?

Občanský zákoník říká, že to, co manželům náleží a má majetkovou hodnotu, je součástí jejich společného jmění. **Patří sem majetek i dluhy**. Pokud jde o majetek, spadá do něj vše, co získal jeden nebo oba manželé za trvání manželství s určitými výjimkami. Do společného jmění tak patří například mzda obou manželů, a to od chvíle, kdy jim dojde na účet nebo je fyzicky vyplacena. Do SJM naopak nepatří věci, které:

- slouží osobní potřebě jednoho z manželů (např. oblečení a hygienické potřeby),

- některý z manželů nabyl darem nebo zdědil (pokud ovšem dar nebo dědictví není výslovně určeno oběma manželům do SJM),
- nabyl jeden z manželů jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech (například bolestné vyplacené po autonehodě),
- nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví (například manžel prodá motorku, kterou měl ve svém výlučném vlastnictví, a za tyto peníze si pořídí novou – i nová motorka bude ve výlučném vlastnictví),
- nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

Do společného jmění patří také zisky z výlučného majetku. Pokud tedy má váš protějšek ve výlučném vlastnictví byt (např. proto, že jej vlastnil již před svatbou nebo ho po svatbě třeba zdědil), **zisk z pronájmu tohoto bytu už je společným majetkem**. V určitých případech může být ve společném jmění i podíl v obchodní společnosti.

Pozor na dluhy

Společné jmění nezahrnuje jen majetek, ale také dluhy. Pokud si tedy s manželkou vezmete společně půjčku, nebo hypotéku, bude i tento závazek ve společném jmění. Společný dluh ovšem vznikne i ve chvíli, kdy se zaváže jen jeden z manželů, a to pokud půjde o obstarávání běžných nákupů pro rodinu. Ve chvíli, kdy tedy půjde manželka na běžný nákup potravin, bude to v režimu SJM, ale pokud by si bez souhlasu manžela vzala velkou půjčku na nové auto, bude takový závazek jen jejím výhradním dluhem (a musí ho splatit z vlastních prostředků).

Kdy společné jmění zaniká a jak se vypořádá?

Pokud se rozvádíte, společné jmění vám zanikne automaticky. Ode dne, kdy rozvod nabyde právní moci, už máte každý vydělané peníze pouze ve svém výlučném vlastnictví. To, co jste ale vydělali a pořídili si během

manželství, je pořád ve společném jmění manželů a musí se teprve vypořádat. Vypořádání můžete provést dohodou, nebo o to požádat soud. Ideální je sepsat si dohodu ještě před podáním žádosti o rozvod.

Společné jmění také zanikne v okamžiku, kdy jeden z manželů zemře. I v tomto případě se musí provést vypořádání. To provede notář v rámci dědického řízení. Nejprve tedy rozdělí společný majetek a dluhy manželů a pak rozhodne, co spadá do dědictví. V rámci dědického řízení se musí zohlednit případné pokyny zemřelého nebo dohody manželů, kterou měli ohledně majetku.

Když nechceme sdílet (všechn) majetek a závazky

Ti manželé, kteří se nechtějí podřídit popsáním pravidlům, si mohou své majetkové záležitosti upravit jinak. Společné jmění manželů tak u nich ani nemusí vzniknout (když uzavřou předmanželskou smlouvu), nebo vznikne, ale je třeba užší a určitý majetek do něj nespadá. Variantou je i to, že si manželé SJM rozšíří a vloží tam třeba nemovitost, kterou jeden z nich zdědil.

Vypořádání společného jmění

V tzv. společném jmění manželů má majetek většina manželských párů.

Nyní se podíváme na to, co se stane, když manželství skončí a toto **společné jmění je potřeba nějak rozdělit**, tedy správně řečeno vypořádat.

Nejčastěji k vypořádání společného jmění manželů dochází po rozvodu nebo v případě úmrtí jednoho z manželů. Vypořádat se však musí společné jmění i tehdy, pokud manželé za trvání manželství chtějí společné jmění zrušit nebo zúžit (tedy buď si majetek částečně, nebo úplně oddělit).

SJM lze vypořádat dohodou nebo u soudu

Jako vždy **nejvýhodnějším řešením majetkového vypořádání po rozvodu je dohoda**. Ideální je, pokud jste schopni se se svým protějškem domluvit ještě před rozvodem a potom zažádat o nesporný rozvod. Když předložíte soudu písemnou dohodu o vypořádání majetku, budete mít rozvod i vypořádání společného jmění vyřešené naráz.

V případě, že se nedomluvíte před rozvodem, můžete samozřejmě dohodu uzavřít i později. **Pokud se nedomluvíte**, můžete do tří let od rozvodu podat návrh k soudu, aby společné jmění vypořádal. Soud bude rozhodovat o tom, komu připadne konkrétní majetek a dluhy ze společného jmění. Nejčastěji soud přikáže společné věci jednomu z exmanželů s tím, že druhého vyplatí, nebo věci rozdělí, případně rozhodne o tom, že se prodají a peníze se rozdělí. Dříve než návrh soudu podáte, je dobré vědět, že soud nemusí rozhodnout tak, jak mu navrhnete. Soud by měl rozhodnout racionálně, přihlíží mimo jiné k tomu, kde žijí společné děti a kdo se o ně stará, kdo se zasloužil o nabytí majetku a kdo se jak staral o rodinu a domácnost.

Co když se nedohodneme ani nepůjdeme k soudu?

Pokud se do tří let od rozvodu na vypořádání společného jmění nedohodnete ani nepodáte návrh k soudu, pak nastupuje tzv. nevyvratitelná právní domněnka a dojde k jakémusi automatickému vypořádání. Zjednodušeně lze říci, že jakmile jsou tři roky od rozvodu pryč, movité věci, jako je třeba auto, nábytek a jiné vybavení domácnosti, zůstanou ve vlastnictví toho z exmanželů, který je pro potřebu svou, své rodiny nebo rodinné domácnosti výlučně jako vlastník užívá. Ostatní hmotné věci movité a věci nemovité jsou v podílovém spoluvlastnictví obou bývalých manželů s tím, že jejich podíly jsou stejné. Stejně tak dluhy a pohledávky náležejí společně oběma; jejich podíly jsou stejné.

Na toto pravidlo je potřeba si dát dobrý pozor. Může se totiž klidně stát, že váš bývalý protějšek si například po

rozvodu vezme auto a bude s ním dál výhradně jezdit. Vy sice nemáte řidičák, takže jste o auto nestáli, ale pokud byste řešili vypořádání společného jmění včas, měl by vás exmanžel vyplatit. Když se na tom nedomluvíte a ani do tří let nepodáte návrh k soudu, o peníze za auto přijdete. Pokud jde o jiné věci, například byt či dům, ty vám po třech letech ze společného jmění přejdou do spoluvlastnictví se stejnými podíly. Když vám toto nebude vyhovovat, můžete se i kdykoliv později obrátit na soud a žádat zrušení a vypořádání spoluvlastnictví.

Jak se majetek oceňuje

Ať už se chcete dohodnout na vypořádání, nebo vás právě čeká soud, je dobré se zorientovat v tom, jaké jsou principy vypořádání. Ve většině případu se vychází z toho, že **každý má nárok na stejný podíl ze společného majetku**. Výjimečně ale může soud rozhodnout, že jeden z exmanželů má dostat méně – například tehdy, když se prokáže, že se v rámci rodinných těžkostí o nic nestaral.

Při samotném vypořádání se pak vždy musí majetek i dluhy ocenit. Vychází se z toho, co bylo obsahem společného jmění v době rozvodu, ale věci se oceňují podle toho, jakou měly cenu ke dni rozvodu. Dále se u soudu řeší také to, zda někdo z manželů vynaložil ze svého výhradního majetku peníze na majetek společný (nebo naopak ze společného bylo investováno do věci ve výhradním vlastnictví druhého), a i toto se musí vypořádat.

Vypořádání SJM po smrti manžela

Když manželství a společné jmění zanikne v důsledku úmrtí jednoho z manželů, pak se vypořádání společného jmění bude **řešit v rámci dědického řízení**. Nejprve se musí vypořádat společné jmění, tedy co zůstane přeživšímu manželovi, a pak to, co bude předmětem dědictví. V rámci dědického řízení se musí zohlednit případné pokyny zemřelého nebo dohody manželů, kterou měli ohledně majetku.

Potřebujete sepsat dohodu o vypořádání společného jmění? Nebo váš bývalý manžel podal soudu návrh

na vypořádání společného jmění a potřebujete právní zastoupení? Ve všech těchto situacích vám umíme pomoci.

Děti u rozvodu

Jedna z nejtěžších věcí na rozvodu je dopad celé situace na děti a otázky ohledně toho, kde a s kým budou děti dále žít, jak se budou vídat s druhým rodičem a kdo a kolik bude platit na výživném.

Nejdřív soud o děti, pak rozvod manželství

Pokud se nacházíte v nelehké situaci **rozvádějícího se manželského páru s nezletilými dětmi**, musíte počítat s tím, že dřív než se dostanete k rozvodovému stání, proběhne soud o děti. Jeden z manželů tedy musí podat k soudu návrh na určení poměrů k dětem. Samozřejmě ideální je, pokud se manželé předem dohodnou a soud potom už jen jejich dohodu schválí. Dohodu je také možné uzavřít kdykoliv během soudního procesu. Když se ale dohoda nepodaří, soudce rozhodne sám rozsudkem.

Výlučná péče jednoho z rodičů, střídavá péče, nebo péče společná?

Soud, který rozhoduje o dětech, má v zásadě tyto **tři možnosti jak rozhodnout v péči o nezletilé děti**. Dítě může být buď svěřeno do péče jednoho z rodičů, nebo

i jiné osoby (např. pokud rodiče nežijí nebo nejsou schopni se o dítě starat). V tom případě má druhý z rodičů povinnost platit výživné. Při střídané výchově pobývá dítě střídaně stejné množství času u jednoho či druhého z rodičů, zpravidla po týdnu či 14 dnech. Výživné se obvykle stanoví oběma rodičům. Bude záležet hlavně na tom, kolik budou rodiče vydělávat – pokud v tom není zásadní rozdíl, bude výživné stejně vysoké, takže v reálu platit ani jeden nebude. Každý z nich tedy bude dítě vyživovat v době, kdy ho bude mít u sebe.

Nepříliš známou možností je společná péče. Občanský zákoník vyžaduje, aby se společnou péčí souhlasili oba rodiče. Počítá se proto s tím, že rodiče spolu dobře komunikují a nepotřebují mít detailně upraveno, kdo a kdy o dítě bude pečovat ani kdo ho bude živit. Tato varianta se volí ve chvíli, kdy spolu rodiče zůstávají žít v jedné domácnosti, nebo alespoň poblíž.

Musí soud řešit styk dítěte s druhým rodičem?

Ne, toto soud řešit nemusí. Záležet bude na tom, zda jsou **rodiče schopni se domluvit**. Když je dítě svěřeno do péče jen jednoho z nich, ten druhý má nárok na to se s dítětem pravidelně vídat, telefonovat, mít o něm informace. Soud však upravuje styk jen ve chvíli, kdy to mezi rodiči nefunguje, a oni o to soud požádají. Tam, kde to nejde jinak, pak soud vydá podrobný rozsudek, kde se například uvádí, že matka dceru Aničku připraví se sbalenými věcmi každý lichý pátek v 15 hodin odpoledne na své adrese, kde ji vyzvedne tatínek a opět vrátí v neděli v 18 hodin večer. **Zvlášť se pak upravuje styk o prázdninách a svátcích.**

Co všechno se u soudu zohledňuje?

Hlavní je vždycky zájem dítěte. Proto je i u soudu sociální pracovnice, která zjistí situaci v rodině a má zájmy dítěte hájit. Pro soudce je důležitá hlavně osobnost dítěte, zejména jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i citová orientace a zázemí dítěte, výchovné schopnosti každého

z rodičů, stávající a očekávaná stálost výchovného prostředí. Soud samozřejmě zohledňuje i **citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům a dalším příbuzným** a měl by rozhodnout tak, aby dítě o tyto kontakty v rodině nepřišlo.

Soudce se bude zajímat také o to, kdo se dosud o dítě převážně staral a bude zkoumat, kde má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje. Velmi důležitou otázkou pro soud je i to, **jak spolu rodiče ohledně dětí vycházejí**, zda jsou schopni se domluvit. Ten rodič, který předávání dítěte bojkotuje a dělá různé naschvály, pak může být potrestán tak, že mu dítě svěřeno nebude, i když o to žádal.

Jak je to s výživným?

Co je výživné?

Výživné neboli alimenty zákon přímo nedefinuje, ale běžně se tím rozumí pravidelné platby, které platí rodiče svým dětem, pokud se o ně přímo fyzicky nestarají – například pokud je po rozvodu nemají svěřené do péče. Každý rodič je ze zákona povinen své dítě vyživovat, tedy poskytnout mu bydlení, jídlo, oblečení, léky, školné, zkrátka všechny základní potřeby. **Podle schopností, majetkových poměrů rodiče** a jeho životní úrovně do výživného patří i platba různých kroužků, výletů, kultury, sportu, dovolených, případně i tvorba úspor.

Jak už jsme si ukázali výše, výživné bude záviset na tom, jaká bude zvolena péče o dítě. **Pokud bude dítě svěřeno jen jednomu z rodičů, bude ten druhý platit** (na účet prvního z rodičů) alimenty. Pro rámcovou představu je možné použít doporučující tabulky ministerstva spravedlnosti. Tabulky dělí děti do několika kategorií podle věku a výživné určují jako určité procentuální rozmezí z příjmu rodiče, který má výživné platit. Například pro kategorii 6–9 let navrhuje tabulky výživné v rozmezí 13–17 % z čistého příjmu rodiče. **Tabulky však nejsou závazné a soud podle nich nemusí rozhodnout.** Naopak musí vždy zohlednit konkrétní situaci, jaké jsou potřeby dítěte, jaké jsou možnosti rodiče a samozřejmě i kolik času rodič s dítětem osobně tráví. Dítě se podílí na životní úrovni rodičů, a proto se výživné liší.

Výživné pro zletilé děti

Jak je to s alimenty, **když vašemu dítěti už bylo 18 let?** A s čím máte jako dospělé dítě počítat, když se váš rodič vyhýbá placení výživného?

Na výživném se buď domluvíte, nebo ho určí soud

Pokud byli rodiče nezletilého dítěte manželé, pak se výživné většinou řeší spolu s rozvodem. Ještě před rozvodem musí proběhnout soud o nezletilé děti. Tam soud buď schválí dohodu rodičů, anebo rozhodne sám. Záleží na tom, komu je dítě svěřeno do péče, jaké jsou finanční poměry obou rodičů a jaké jsou potřeby dítěte. V situaci, kdy rodiče nebyli sezdáni, žádná písemná dohoda ani rozhodnutí soudu nemusí existovat, rodiče se zkrátka domluví ústně. Teprve ve chvíli, kdy domluva nefunguje, je potřeba se obrátit na soud, který rozhoduje podobně jako v případě rozvodu.

Od 18 let už jste u soudu sami za sebe

Jakmile je dítě plnoleté (a plně svéprávné), získává i tzv. procesní způsobilost a **v řízení u soudu už jedná samo za sebe.** Pokud se tedy dítě s rodičem nedohodne po dobrém, musí samo podat u soudu návrh, aby výživné přiznal soud. To je jeden z hlavních rozdílů oproti situaci, kdy o výživné žádá nezletilé dítě. Nezletilé dítě je u soudu zastoupeno opatrovníkem a výživné za něj obvykle žádá ten z rodičů, který ho má v péči. Tomuto rodiči se pak také výživné pro dítě platí, takzvaně „k jeho rukám“. Od chvíle, kdy je dítě plnoleté, už alimenty dostává na svůj vlastní účet.

Do kdy se platí alimenty dospělým dětem?

Někteří rodiče si myslí, že alimenty musí platit dětem do 18 let nebo třeba do doby, než odmaturojí, a podobně. Ve skutečnosti žádná pevná hranice není. Vždy záleží na konkrétním případě. **Rodič se totiž musí o své dítě postarat do té doby, dokud dítě není schopné se samo živit.** To je obvykle do té doby, dokud studuje, třeba i na vysoké škole. Na druhou stranu – pokud dítě studuje příliš dlouho nebo střídá školy a nejedná se o smysluplnou přípravu na povolání, nebude rodič povinen dítě dále podporovat.

V případech, kdy je však dítě například těžce fyzicky či mentálně postižené a nikdy nebude schopno se samo živit, trvá vyživovací povinnost jeho rodičů, případně dalších blízkých příbuzných, po celý život.

Co se prokazuje u soudu?

Pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby dítěte a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry jeho rodiče. To vše se u soudu zkoumá a soud má právo po obou stranách chtít, aby předkládaly důkazy. Dítě tedy obvykle předkládá potvrzení o studiu, potvrzení o školném, o léčích, které potřebuje, nákladech na bydlení apod. **Rodič musí hlavně doložit své příjmy.** Soud zkoumá i to, zda rodič třeba schválně nepřijal hůř placenou práci, zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika, jen aby se vyhnul placení alimentů. Současně se soud zajímá také o to, jak rodič o dítě (byť zletilé) pečuje, jak se stará o rodinnou domácnost.

Výživné na dítě	
Věk dítěte	Díl z čistého příjmu připadající na výživné
0–5 let	11–15 %
6–9 let	13–17 %
10–14 let	15–19 %
15–17 let	16–22 %
18 a více let	19–25 %

U soudu může dítě žádat výživné i 3 roky nazpět

Alimenty se obvykle platí měsíčně, a to na měsíc dopředu, pokud se rodič s potomkem nedomluví jinak. Pokud rodič neplatí nebo platí pozdě, může po něm dítě chtít i úroky z prodlení. Když jde celá věc k soudu, třeba jako návrh na zvýšení výživného, může dítě požadovat zvýšení **až 3 roky zpětně před podáním návrhu.**

Výživné na manželku – proč se platí a v jaké výši?

Vyživovací povinnost mezi manželi není v podvědomí tak rozšířená jako vyživovací povinnost k dětem. Byť se slova oddávajícího zdají jako pouhá formalita, nesou v sobě hloubku a odvíjí se od aktuální zákonné úpravy. Sňatkem tak vzniká nejen společné jmění manželů, ale i vyživovací povinnost mezi manželi. Výživné na manžela je potřeba rozlišovat buď jako výživné a ještě stále na manžela, nebo výživné na rozvedeného manžela.

Manželé mají mít dle zákona stejnou životní úroveň.

Když manželé vedou společnou domácnost a mají společné konto, vzájemnou vyživovací povinnost plní, aniž by se tím více zabývali. Když však manželé žijí odděleně, mají i oddělené účty a jeden nehradí druhému nic, navíc nemají ani přístup či dispoziční oprávnění s účtem druhého manžela nakládat, často začínají řešit situaci kolem své obživy. Nejednou jsme se ve své právní praxi setkali s případem (jako u naší poslední klientky), která podstoupila těžkou operaci – a po operaci její příjem dosahoval 10 000 Kč měsíčně. Oproti tomu manžel klientky disponoval několika nemovitostmi a jeho příjem dosahoval výše 120 000 Kč. Manželé žili odděleně a manžel odmítal jakkoliv přispět manželce na její výživu s odůvodněním, že žijí odděleně a přispívá na nezletilé děti.

S touto argumentací neuspěl, neboť alimenty na manžela mají přednost před alimenty na děti. Ze zákona plyne, že první, komu mám povinnost výživné poskytovat, je moje manželka či manžel, a teprve následně děti.

Kdy se obrátit na soud

V případě, že druhý manžel **neposkytuje výživné dobrovolně, je nutné se obrátit na soud.** Zde platí čím dříve, tím lépe, neboť výživné lze přiznat nejdříve od doby, kdy byl podán návrh k soudu. Pokud se tedy dostanu do vážné situace a manžel mi neposkytne výživu, mohu se jí domoci soudně. Na toto zákonné ustanovení pak navazuje i ustanovení ohledně rozvodu. Bohužel se v dnešní době stává, že jeden z manželů se snaží své vyživovací povinnosti zbavit tím, že podá návrh na rozvod manželství. I na takové jednání zákon pamatuje a pokud

druhý manžel s rozvodem manželství nebude souhlasit a bude se rozvodu bránit, soud je nemusí rozvést.

I když soud manžele rozvede, má rozvedený manžel nárok na alimenty ze zákonem stanovených kritérií. Pokud dikce zákona u manželů říká, že mají mít stejnou životní úroveň, tak například u rozvedené manželky je pak zákon přísnější. Na výživné má rozvedená manželka nárok, pokud byla např. celý život v domácnosti a na sklonku života se s ním druhý manžel rozvedl. Jedná se často o případy, kdy jeden z manželů celé produktivní období života věnoval péči o rodinu a po rozvodu je pro něj nesnadné se zapojit do pracovního procesu a najít si zaměstnání.

Co vše ovlivní výživné?

Při rozhodování o výživném nebo o jeho výši se soud zabývá zejména tím, jak dlouho rozvedené manželství trvalo a jak dlouho je rozvedeno. Dále posuzuje, z jakého důvodu si rozvedený manžel neopatřil přiměřené zaměstnání, přestože mu v tom nebránila závažná překážka, zda si rozvedený manžel mohl výživu zajistit **řádným hospodařením s vlastním majetkem**, zda se rozvedený manžel podílel za trvání manželství na péči o rodinnou domácnost nebo zda se rozvedený manžel nedopustil vůči tomu bývalému (nebo osobě jemu blízké) trestného činu, či je zde dán jiný obdobně závažný důvod. Tedy pokud by se např. manželka dopustila na bývalém manželovi trestného činu, soud by jí výživné nemusel přiznat. Jedním z trestných činů v takových případech bývá například i křivé obvinění.

V případě, že se manželé rozvádějí dohodou (tzv. nesporný rozvod, který už znáte z první kapitoly) a uzavírají dohodu o vypořádání společného jmění manželů, upravují v ní i další náležitosti, např. zda jeden druhému budou poskytovat výživné nebo zda mu vyplatí na výživném jednorázovou částku – tzv. odbytné.

Občanský zákoník rozvedenému manželovi, který rozvrat manželství převážně nezapříčinil nebo s rozvodem nesouhlasil a kterému byla rozvodem způsobena závažná újma, dává možnost navrhnout soudu, aby stanovil vyživovací povinnost bývalého manžela. A to tak, aby rozvedení manželé měli v zásadě stejnou

životní úroveň, tedy jako u výživného pro nerozvedeného manžela. Takto lze stanovit výživné nejdéle na dobu 3 let.

Připomeňme si, že dopustil-li se bývalý manžel vůči druhému manželovi **domácího násilí**, nemá právo na výživné. A právo rozvedeného manžela na výživné zanikne, uzavře-li oprávněný rozvedený manžel nové manželství nebo vstoupí-li do registrovaného partnerství.

V praxi se setkáváme s případy, že si manželé vedou oddělené účty a jeden z manželů nechce poskytnout žádné finanční plnění druhému z manželů, nepřispívá na chod domácnosti a vše hradí pouze jeden z manželů, a to aniž by se na tom dohodli. Je nutné si uvědomit, že vyživovací povinnost vůči sobě manželé mají ze zákona a být spolu třeba fakticky nežijí, ale jsou stále sezdáni, jejich povinnost výživy trvá.

Když jeden z rodičů neplatí alimenty

Vyhráli jste soudní bitvu, jenže výživné na účet nechodí, nebo chodí jen občas, a ne ve stanovené výši. Co s tím?

Zaprvé: mít v ruce pravomocný rozsudek na výživné

Abyste mohli po druhém rodiči vymáhat pro své dítě alimenty, potřebujete mít tzv. **exekuční titul**. Pod tímto termínem se skrývá právě pravomocný rozsudek. Ať už jste byli manželé, nebo jste spolu žili nesezdáni,

potřebujete, aby soud vydal rozsudek, kde bude jasně napsáno, kolik a kdy má váš bývalý na výživném platit. Pro nezletilé děti se výživné platí k rukám druhého rodiče, tedy obvykle na **účet rodiče, který má dítě svěřené do péče**. Výživné se platí na měsíc dopředu. Ve chvíli, kdy máte v ruce rozsudek s razítkem od soudu a bývalý partner odmítá platit výživné dobrovolně, můžete podat návrh na exekuci.

Co obnáší exekuce?

Exekuce je vlastně další soudní řízení, ve kterém ale komunikujete spíš s exekutorem, který za vás dluh vymáhá, než se soudem. Nejprve musíte exekutorovi popsat všechny potřebné údaje – kdo a kolik dluží, doložit podklady. Poté čekáte, zda se povede dluhy vymoci. **Exekutor vydá exekuční příkaz a rozhodne o tom, jak bude alimenty vymáhat.** Neplatícímu rodiči může exekutor obstarat účet, nechat strhávat výživné ze mzdy, zabavit a prodat jeho věci nebo třeba zabavit řidičský průkaz. Zabavení řidičáku je možné od roku 2013 a zdá se, že je to celkem účinný strašák. Není možné ho však použít v případě řidičů z povolání, kde by rodič vlastně přišel o práci.

Pro rodiče neplatiče znamená exekuce hlavně to, že kromě samotného dluhu na výživném budou muset platit ještě **náklady exekuce**, případné náklady za právníka rodiče, který se musel na exekutora obrátit, a nově mohou být po něm požadovány i úroky z prodlení. V každém případě se exekuce prodraží. Když už k ní ale dojde, není pro dlužníka řešením nekomunikovat a nepřebírat poštu. Výhodnější (a levnější) je vždy spolupracovat a třeba se domluvit na splátkách.

Můžu v exekuci vymáhat i alimenty do budoucna?

Ano. O exekuci můžete požádat jen ve chvíli, kdy **rodič neplatí včas a vznikne dluh**. Když už ale takový dluh existuje, můžete pak chtít, aby exekutor rovnou vymáhal i další běžné výživné, abyste nemuseli každý měsíc podávat další a další exekuční návrhy.

Přišel jsem o práci a na alimenty teď prostě nemám... Co s tím?

I k takovým situacím bohužel dochází. Na výživném jste se třeba při rozvodu dohodli, soud dohodu schválil a vy jste chtěli dobrovolně platit. Ale situace se změnila, vám se nedaří najít novou práci, jste dlouhodobě nemocní či dokonce v invalidním důchodu a bývalý manžel vám vyhrožuje exekucí. **Pokud opravdu nejste schopni výživné delší dobu platit** a hrozily by dluhy, je potřeba se obrátit na soud a požádat o snížení výživného kvůli změně poměrů. Připravte se na to, že soud bude pečlivě zkoumat, zda se práci nevyhýbáte a zda jste třeba schválně neopustili dobře placené místo. To vše by vám přičetl k tíži a s žádným snížením byste nemohli počítat. Pokud jste ale zhoršenou situaci nezavinili, snažte se platit aspoň něco, o děti se staráte, jak máte, a včas své problémy řešíte, budete mít naopak u soudu body k dobru. Je potřeba ale počítat i s tím, že pokud soud zpětně výživné sníží, to, **co už jste na dítě zaplatili navíc, se nevrací.**

Má smysl podávat trestní oznámení?

Když vám bývalý partner dluží na alimentech, máte kromě exekuce ještě možnost se **obrátit na policii a podat na něj trestní oznámení**. Neplacení výživného po dobu delší než 4 měsíce totiž může být trestným činem zanedbání povinné výživy, za který hrozí až 3 roky vězení (pokud by se tím dítě dostalo do nebezpečí nouze). Tento trestný čin patří spolu s krádežemi mezi ty nejčastější. A to mnoho rodičů své bývalé partnery na policii ani nehlásí. Je totiž otázka, zda to má smysl. **Někdy se rodič stíhání zalekne a dluhy radši uhradí** (v tom případě mu trest obvykle nehrozí). Ty, co však neplatí dlouhodobě, nebo už dokonce byli někdy i odsouzeni, to však zřejmě neodradí, alimenty vám to nezaplatí a pobytem ve vězení si na ně neplatící rodič rozhodně nevydělá.

Nenašli jste v e-booku odpověď na svůj specifický problém,

nebo chcete rychle znát své možnosti a nejlepší postup, než se do rozvodu pustíte? Využijte naší služby Řešení na míru. **Do 24 hodin** vám rozvodový advokát navrhne konkrétní řešení.

**Chci se zeptat
rozvodového advokáta**

E-mail pro obecné dotazy
 info@dostupnyadvokat.cz

Telefon (Po-Pá: 8-18 h)
 775 420 43

 Dostupný advokát

Kubelíkova 1189/29, 130 00 Praha 3 – Žižkov

IČO: 01395289

DIČ: CZ8408190428

ID datové schránky: 43rg7hp

e.č. ČAK: 15597